

v tej preskušnji ves strah šulvereina; zakaj tako je vendar-le mogoče, da se vsled nje prikaže resnica, tedaj pa je že tudi po šulvereinu djano.

Šulverein je društvo, ki ima svoje vodstvo zunaj cesarskih mej, tam v velikonemškem Berlinu in že samo to budi v človeku sum, da ni pri njem vse v redu. Nedolžno ime, ki ga ima na čelu, je le krinka, za katero se skriva celó lahko grdo lice.

Kakor pa smo rekli, mi se za šulverein ne bojimo, tudi ta strogi ukaz ministerstva ne pride mu zlehka do živga. Tega izmed nas tudi nihče ne pričakuje. Vendar pa je dobra posledica tega ukaza to, da imajo vsled njega pri šulvereinu že nekaj strahu in torej upamo, da ne bodo več tako drzni, kakor je dosegmal to pri njih bilo v navadi.

Poslovanje v slov. posojilnicah.

(Konec.)

Naši kmetje pa imajo v obče prav malo premakljivega blaga, vzlasti če se pomisli, da se ne sme rubiti „fundus instructus“. O času nevarnosti se toraj tirjatev le da rešiti, ako moremo tirjatev vknjižiti na zemljišče; to pa se mora zgoditi še tisti dan, ali tisto uro, ko se izvé, da preti nevarnost. Kajti preteče nevarnosti ne izvé samo posojilnoca, ampak tudi ostali upniki. Sedaj velja, kdo izmed upnikov da se more prvi vknjižiti. Prvi pa bode vknjižen tisti, ki ima za to pripravno listino. Meunjska tirjatev mora se najprej še iztožiti, in vknjižiti še le tri dni potem, ko se je izročil dolžniku plačilni nalog. Z menjico v rokah zamoremo vknjižiti in s tem zavarovati dotično tirjatev še le po preteku kakih 6 do 8 dni od dne, ko se je o preteči nevarnosti izvedelo.

Vse drugače je to pri dolžnem pismu! V vsakem dolžnem pismu, kakor jih imajo v rabi slovenske posojilnice, mora dati dolžnik dovoljenje, da si more posojilnica vknjižiti svojo tirjatev na vseh njegovih posestvih, kadar hoče: — in tako se zamore v času nevarnosti vsaka posojilniška tirjatev vknjižiti še tisto uro, ko se o nevarnosti izvé.

Ta vspeh se doseže enako, z dolžnim pismom s poverjenimi, kakor tudi z nepoverjenimi (nelegalizovanimi) podpisi, kajti na podlagi nepoverjenega dolžnega pisma se dovoli predzamba in ta dá isto varnost v istem trenutku, ko vknjižba sama. Sicer pa imajo slovenske posojilnice tudi mnogo dolžnih pisem z legalizovanimi dopisi, kar se navadno tirja pri večih tirjatvah, ali če se dvomi o istinitosti podpisateljev itd.

Z dolžnimi pismi poslujejo toraj slovenske posojilnice dosti varnejše, kakor bi to mogoče bilo z menjicami. Najsijajnejši dokaz temu je, da vsled tega poslovanja — po našem vedenju

— nimajo slovenske posojilnice do sedaj nobene zgube.

Dolžna pisma se glasijo dalje ravno tako na tri ali šest mesecev, kakor menjice, zato se pa dá kapital bistveno mobilizovati s temi dolžnimi pismi v tistem času, kakor pri menjicah. Drugače bi bilo, ko bi posojilnice dajale dolgi kredit na zemljišča, kakor n. pr. hranilnice; tedaj, pa le tedaj bi se smelo reči, da ne morejo posojilnice „v razmerno kratkem času“ svojega kapitala mobilizovati. Posojilnice pa so osnovane, kakor ja vsakemu znano, na načelu kratkega kredita. Obrtnikom in trgovcem pa itak posojilnice ne dajejo posojila na dolžna pisma, nego izključljivo na menjice.

Tako je poslovanje naših posojilnic kot sad mnogoletnihkušenj.

Načelnštvo zveze slovenskih posojilnic goji zato prepričanje, da so slovenske posojilnice na tak način najboljše zavarovane zoper vse eventualne nezgode narodnega gospodarstva, zoper vse denarne krize, in da bodo, ako bi nastale v Avstriji denarne krize, naše posojilnice zadnji denarni zavodi, ki bodo padli.

Če se toraj kdo spodtika nad tem, da naše posojilnice dajo pri kmetjskih dolžnikih prednost dolžnim pismom in ne menjicam, ali če kdo „ostrmi“ nad „navadnimi nelegalizovanimi“ dolžnimi pismi, kaže le to, da stvari ne razume.

Gospodarske stvari.

Kdaj in kako gre konje snažiti.

Večidel je navada, da se konji zjutraj pri krmi s štrigljem in krtačo do dobra vsega na njih ležečega smetja in nesnage očistijo. V mnogih gospodarstvih je predpisan trojni potegljaj v navadi in marsikateri gospodar ali kmetovalec si domišljava, da je že vse, kar je potrebno za telesno snažnost svojih konjskih poljedelcev, storjeno in vendar še ni do jasna premislil in preudaril, da se pri razno veliki nesnagi tudi razno veliko nesnage na telesu konjev najde in da se mora ta nesnaga odpraviti, ako hoče, da se bodo živali telesno dobro počutile.

Marsikateri kmetovalec se drži še krivega nazora, da je dobra krma več nego pol snaženja in da je po tem takim dobrem krmljenju vse snaženje odveč in je zadovoljen, ako se živali le nekoliko površno poškrabajo po hrbtu, trebuhu in nogah. Na drugi strani pa so nekateri, ki snaženje tudi pretirajo, konje po nepotrebem mučijo, kožo predražijo in tako živali prehlajenju preveč podvržejo. Zopet drugi pa mislijo naopak. Iz same varčnosti s pičo si domnevajo, da je dobro znaženje pol krmljenja. Pri takim ravnanju seveda konji nimajo niti posebno gladke kože, niti so prekorečno močni.

Vse tako ravnanje z živino pa nima dobrih nasledkov in ne odgovarja tirjatvam zdravja niti onim čistosti. Tudi pogosto nasvetovano snaženje konjev na večer po delu ne izpolnjuje do cela svojega namena, ker se morajo konji zjutraj drugega dne zopet do trdnega snažiti. Po vseh napravljenih skušnjah je velikoveč najbolje, ako se z dobro krtačo in le rahlim štrigljanjem konji zjutraj prav dobro osnažijo in zvečer, ko z dela pridejo v hlev, le s slamo trdo drgnejo. Pri tem pa se mora poglavitno treh in noge konjem dobro drgniti. Na tak način se najbolj za zdravje in za kožno strežbo živalim skrbi in te se vendar brezpotrebno nikakor ne mučijo. Oči in nosnice se morajo konjem vsak dan s čisto vodo in z gobo prav dobro izmiti in ravno tako se mora griva in rep vsak teden s čisto vodo po jedenkrat izprati. Kopita se morajo konjem vsak dan, ko so se po delu ohladili, izprati in zjutraj predno grejo na delo izsnažiti. Pogostno mazanje s kako mastijo je nepotrebno in včasih celo škodljivo. Griva in rep se mora vsak dan izčesati. Štrigelj naj se niti grive niti repa ne dotika. S tem se le žima preveč puli.

Po leti pa je treba konje kolikor mogoče pogosto kopati. Konje pa v vodo bodi si v ribnik, ali mlako ali reko, brž po delu zaganjati, da bi si blato z nog oprali, je na vse strani odsvetovati.

Sejmovi. Dne 17. januarija v Kapelah pri Brežicah; pri sv. Petru pri Radgoni; v Petrovčah; dne 20. januarija v Arnožu, na Malih Rodnah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Deželni zbor.) V petek, dne 8. januarja prišli so poslanci prvokrat po božičnih praznikih, svoje postavodajno delo nadaljevati. Ta seja je bila važna, ne toliko za to, kar so sklenili, kolikor za voljo interpelacije, katero je o dogodkih na Celjski gimnaziji župan in ob enem tudi poslanec za Celje do namestnika stavil. C. kr. namestnik, baron Kübeck je tudi na-njo koj odgovoril. Ali tacega odgovora, kakor ga je dr. Neckermann na svojo interpelacijo dobil, ni se ne on, še manj pa se ga je njegova ultranemška stranka nadejala. Gosp. župan iz Celja je kar strel pri tem, kar je slišal. Junakinja „D. W.“ bila je že prej, kdor jo je le hotel brati, na to velikansko izjavo nemštvo ga opozorila. In v resnici bombastično, kakor na kakem gledališču, prednašal je gosp. župan iz Celja svojo interpelacijo in končaje ozeral se je okoli na svoje ultranemške tovariše, na slovenske poslance pa tudi k mizi c. kr. namestnika, češ: zdaj pa recite, da nisem jaz velik mož in da nimam prav, če pravim, da je ravnatelj c. kr. gimnazije v Celju človek, ki le

žre Nemce, vzgojuje pa za to iz ubogih Slovencev same kožuhate Ruse. Dolgo pa ta dozdevna zmaga gosp. župana iz Celja ni trpela. Uže pri prvih besedah, ki jih je c. kr. namestnik, sicer je bolj ali smemo reči, da je celo na nemški strani, rekel, da je g. ravnatelj na Celjski gimnaziji mož ves na svojem mestu in ni on tega kriv, če par dijakov ni ubogalo na to, kar je bil napovedal, pri tem se je gospodu županu iz Celja nos že skorej prsi dotikal. Celu v kup pa je skleknil, ko je g. c. kr. namestnik rekel, da vsega ni ne ces. kralj. ravnatelj in ne ces. kralj. gimnazija kriva, pač pa se je cela stvar zunaj pretiravala in jo je gospod župan iz Celja sam pretiral, kajti na njej že ni tolike reči. „Dijakom je pač treba učiti se in potlej ubogati, vse drugo za nje ne velja. Kdor pa zahteva od njih več, bodi že potlej Nемеc ali Slovenec, on ni na pravi poti in ravna le na škodo zavodu. Gledé gimnazije v Celju pa, če pojde stvar tako dalje, lahko nastane vprašanje: ali je je še v tem mestu treba? Kdor je na vrhuncu omike, on ima srce za vsakega, bodi katerega pokolenja koli; kdor pa še ni dotlej prišel, ne pozna prave omike — tiste, katere se je že prvak nemških klasikov, Göthe, velel držati. Na to nepričakovano brco, ki jo je g. c. kr. namestnik dal gospodu županu iz Celja in tovarišem, postali so vsi tihi, mučno tihi in g. dr. Radaj je lahko pre-stvarjen načrt postavbe gledé viničarskega reda poslancem predložil v vzprejem. To se je tudi zgodilo, ne da bi bil kateri kaj črhnil. To je bila znamenita seja. Gospod župan iz Celja si jo bode zapomnil.

Izza Pake. Paka? kje je to? bo se gotovo marsikateri bralec „Slov. Gosp.“ vprašal. Ljubi moj! Misli si četiri ure dobre hoje od mesta Celja gor na levi strani reke Savinje, ondi se v zadujo izliva druga, tudi jako velika voda z imenom Paka in tukaj je Paška fara. Če je pa kedo že sam v Celji bil, in celo v Savinjski dolini, takrat je gotovo videl, če tudi od daleč, obrnjen proti teku Savinje lepo veliko dvastolpno cerkev na visoki gori, ravno tam je tudi fara Št. Martin na Paki. Ta fara slovi zarad tukajšnjega vina, vsaj pri sosedih. In res tukajšnje vince ni sicer kaj močno, ima pa nekaj posebnost mikavnega, zato se je še vedno lahko predalo, letos pa še tembolj, ker ga je le malo bilo, se ve da tudi bolje, kakor drugod, akoravno so vinogradniki zarad toče bili prisiljeni nekaj tjednov popred trgatvo početi. Cena mu je zdaj, ako ga še sploh kje kaj je, veliko vedro po pet goldinarjev. — Tudi hmelj se tukaj glešta, vendar cena mu je slaba, tako da se mu žuga, izrovati ga, ako se v tem ne zboljša — Še trštvo z deskami se ne more spregledati, saj je precej živahno. — Vse to kaže, da kraj ni ubog. Precej zboljšati bi se